Trafikutredning till fördjupad översiktsplan för

KÅSEBERGA

TYRÉNS

September 2008

Denna utredning har utförts under juni 2006 – september 2008 av följande projektorganisation:

Konsult

Tyréns AB
Tyrénshuset
205 19 MALMÖ

Tel: 040-698 16 00
Fax: 040-698 16 03

Uppdragsansvarig: Per Eneroth
Handläggare: Emily Petersson
Emma Holgersson

Beställare

Ystads Kommun, Plan och bygg
Nya Rådhuset
271 80 Ystad

Tel: 0411-57 70 00
Fax: 0411-729 68

Projektansvarig: Anna Möller

Tillstånd

Markbilder är tagna av Tyréns AB, 2005-07-12

Tyréns uppdragsnummer: 212341
Datum: 2008-09-02
Framsida: Foto: Emily Petersson
Sökväg: M:_UPPDRAG\212341\Rapport\Kåseberga 20080902.doc

INNEHÅLL

INLEDNING 2
Bakgrund 2
Syfte och metod 3
MÅLPUNKTER 3
BILTRAFIKNÄTET 4
Nuläge 4
Trafiksäkerhet och olyckor 5
Framtid utan ny infart och utan ny bebyggelse (nollalternativet) 6
Trafikalstring 6
Framtid med ny infart 7
Ny infart 7
Trafikalstring 8
PARKERING 9
Nuläge 9
Framtid 12
CYKELTRAFIKNÄTET 13
Nuläge 13
Framtid 13
GÅNGTRAFIKNÄTET 14

KOLLEKTIVTRAFIK 16
ALTERNATIV PLACERING AV NATUR- OCH KULTURUM 17
KÄLLOR 18

INLEDNING

Bakgrund

Kåseberga är en liten by belägen vid kusten ungefär 1,5 mil öster om Ystad. Kåseberga har cirka 150 invånare.

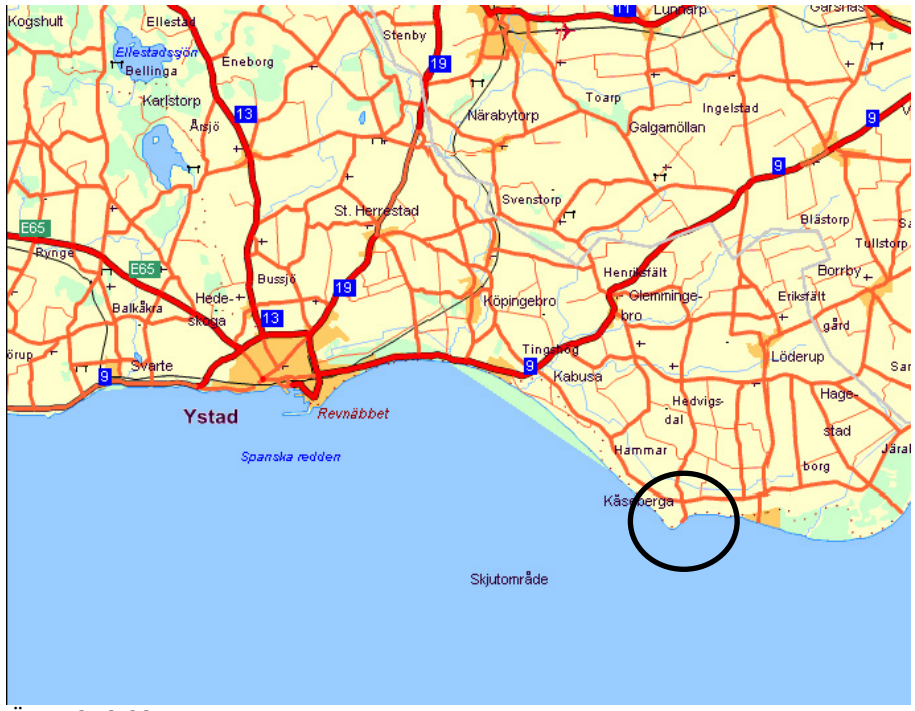

Översiktsbild

Alldeles intill Kåseberga finns gravsättningen Ales stenar. Den världsberömda skeppssättningen är Sveriges största skeppssättning och sedan några årtionden ett av Skånes främsta turistmål. Varje år besöker ungefär 700 000 människor turistattraktionen Ales stenar. Kåseberga är också välkänt för fiske och för sina fiskrökerier i hamnen.

Det finns ett förslag på att anlägga ett nytt Natur- och kulturum i utkanten av Kåseberga. Natur- och kulturum ska bland annat innehålla utställningssal, hörsal mm. Intill platsen ska en ny parkering skapas som ska fungera som huvudparkering för både besökare till Natur- och kulturum och Ales stenar. Dessutom finns planer på att i framtiden bygga 70-80 nya bostäder i Kåseberga.

Översikt över Kåseberga med planerade utbyggnadsområde för bostäder samt för Natur- och kulturum.

Syfte och metod

Syftet är att kartlägga förväntad trafiksituation till följd av utvecklingen av Kåseberga enligt de planer som skissats. I föreliggande trafikutredning kommer vägnät och parkering att studeras utefter förslaget om byggandet av ett Natur- och kulturum.

I trafikutredningen studeras följande:

- Identifiering av målpunkter.
- Bedömning av den framtida trafikalstringen och belastningen av gatunätet samt anslutningen till väg 1022.
- En ny infart till Natur- och kulturum samt parkeringen för besökare.
- Parkeringsbehovet.
- Gång- och cykelnätet.
- Tillgängligheten till Kåsebergas sevärdheter.
- Busstrafikens hållplatslägen och upptagningsområde.

Varje del av trafikutredningen presenteras med en nulägesbeskrivning och ett förslag på hur det skulle kunna se ut i framtiden.

MÅLPUNKTER

Bebyggelsen i Kåseberga är småskalig och består i huvudsak av en äldre bebyggelse. Trots Kåsebergas ringa storlek finns det gott om restauranger och caféer i byn, inte minst i hamnen.

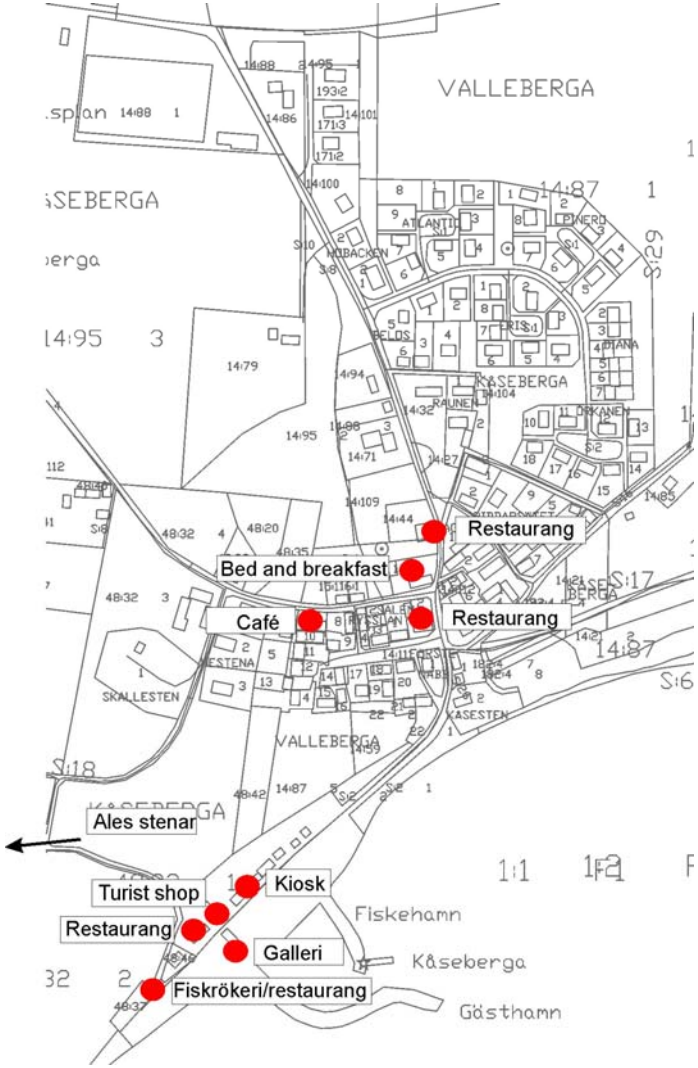

Målpunkter i Kåseberga.

BILTRAFIKNÄTET

Nuläge

Huvudvägnätet utgörs av väg 1022 (Östra kustvägen) som sträcker sig från väg 9 strax öster om Ystad till Skillinge. Väg 1022 har en skyltad hastighet på 70 km/h i sin sträckning förbi Kåseberga. Ales väg är huvudgata i Kåseberga och sträcker sig hela vägen ner till hamnen. I inledningen av byn är den skyltade hastigheten 50 km/h, men övergår till 30 km/h bara efter ca 100 m.

Trafikmängder har inhämtats från Vägverket. Mätningarna utfördes 1996 och därför har en uppräkning gjorts till år 2006 med hjälp av Vägverkets uppräkningsfaktorer. Många av besökarna till Kåseberga kommer under sommarmånaderna, vilket resulterar i stora variationer i trafikmängder över året. I bilden nedan redovisas årsmedeldygnstrafiken, sommarmedeldygnstrafiken samt vintermedeldygnstrafiken.

Befintligt vägnät och trafikflöden. Trafikflöden redovisas som årsmedeldygnstrafik, sommarmedeldygnstrafik samt vintermedeldygnstrafik.

Dagens biltrafiknät är hårt belastad under vissa sommardagar då besökarna till Ales stenar och hamnen är många. Många besökare till Ales stenar väljer att köra ner och parkera i hamnen trots att en parkeringsplats finns i anslutning till byns infart.

Trafiksäkerhet och olyckor

Under perioden 1999-2006 har 3 olyckor med personskador som följd inträffat i Kåseberga (enligt STRADA). Två av olyckorna var singelolyckor där fotgängare fick lindrigare skador. Den tredje olyckan var också den en singelolycka där en bilist ådrog sig lindrigare skador. Man kan inte utläsa några mönster utifrån var olyckorna inträffat och därmed inte heller finna några kritiska punkter ur trafiksäkerhetssynpunkt i Kåseberga.

Framtid utan ny infart och utan ny bebyggelse (nollalternativet)

Trafikalstring

Nollalternativet innebär att inga förändringar görs i samhällets struktur. Nedan redovisas trafikmängderna för nollalternativet framräknade till år 2025.

Trafikflöden redovisat som årsmedeldygnstrafik, sommarmedeldygnstrafik samt vintermedeldygnstrafik vid ett nollalternativ.

Framtid med ny infart

Ny infart

En ny infart anläggs från väg 1022 till Natur- och kulturum och Ales stenar. Vägen ska sluta i en parkeringsplats och möjlighet ska inte finnas att fortsätta vidare in i Kåseberga denna väg. Nya lokalgator skapas genom det nya bostadsområdet som binder samman infarten till Ales stenar och Kåsebergas huvudgata, Ales väg.

Framtida vägnät i Kåseberga.

Trafikalstring

I genomsnitt sker 5 enkelresor med bil per bostad och dygn. I Kåseberga finns ca 100 bostäder vilket ger 500 resor per dygn. Av de totalt 1150 fordon/dygn som trafikerar Ales väg alstras följaktligen 500 av dessa resor av de boende. Detta innebär att de resterande 650 fordonen/dygn är besökare till Ales stenar och hamnens verksamheter.

Varje år besöker 700 000 människor Ales stenar, vilket fördelat över året motsvarar 1600 besökare om dagen. Det är svårt att utifrån dessa fakta göra ett antagande om hur många fordon dessa besök genererar. Uppskattningsvis kan man anta att hälften, 325 fordon/dygn, har Ales stenar som sitt huvudsakliga mål och den andra hälften är besökare till hamnen. Vid en utbyggnad med 70 bostäder generar det 350 resor/dygn. Hälften av de boende antas använda Ales väg som utfart och den andra hälften den nya infarten. Det nya Natur- och kulturum bedöms öka antalet besökare med 10 % jämfört med dagens besökarantal till Ales stenar.

I bilden nedan visas trafikflödena vid utbyggnad av bostäder, ett Natur- och kulturum samt ny infart. Beräkningarna visar dels årsmedeldygnstrafiken uppräknat till år 2025 samt de totala trafikflödena för 2025 inklusive full utbyggnad.

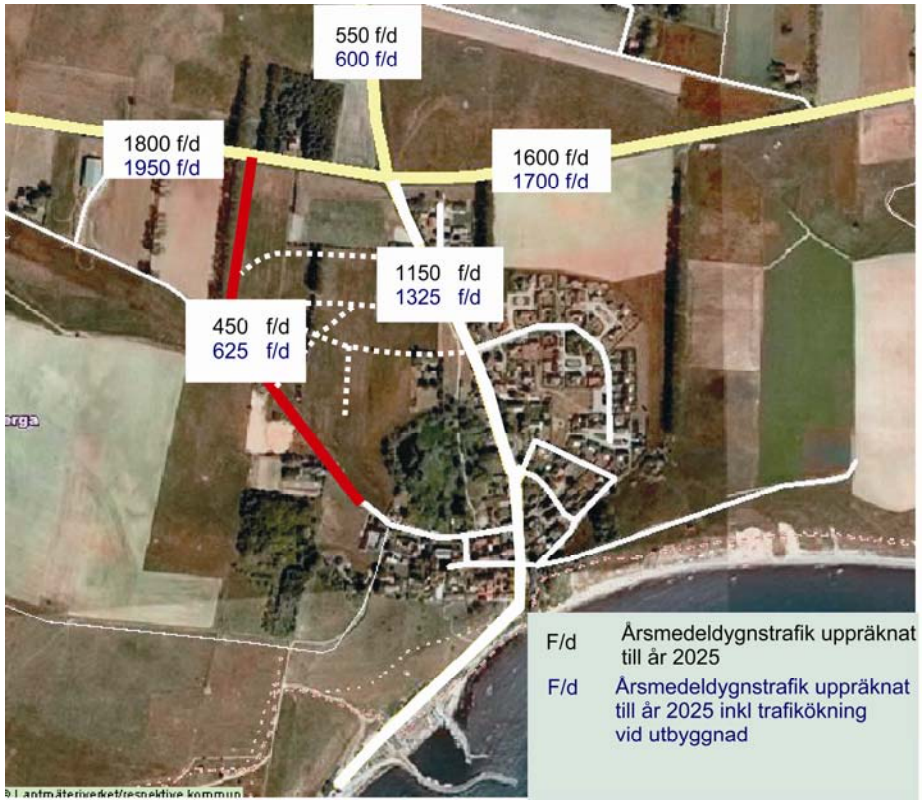

Trafikflöden uppräknat till år 2025 samt trafikflöden uppräknade till 2025 inklusive trafikökning på grund av exploatering av nya bostäder.

Om man beräknar trafikmängderna för år 2025, utan att en ny infart byggs, skulle den totala trafiken på Ales väg vara 1950 fordon/dygn.

Som tidigare nämnts är variationer i trafikmängd stora över året. Nedan redovisas trafikmängderna för 2025 som års-, sommar- och vintermedeldygnstrafik enligt Vägverkets index. Sommar- och vintervariationerna bedöms vara mindre på Ales väg och vara större än dagens variationer på den nya infarten.

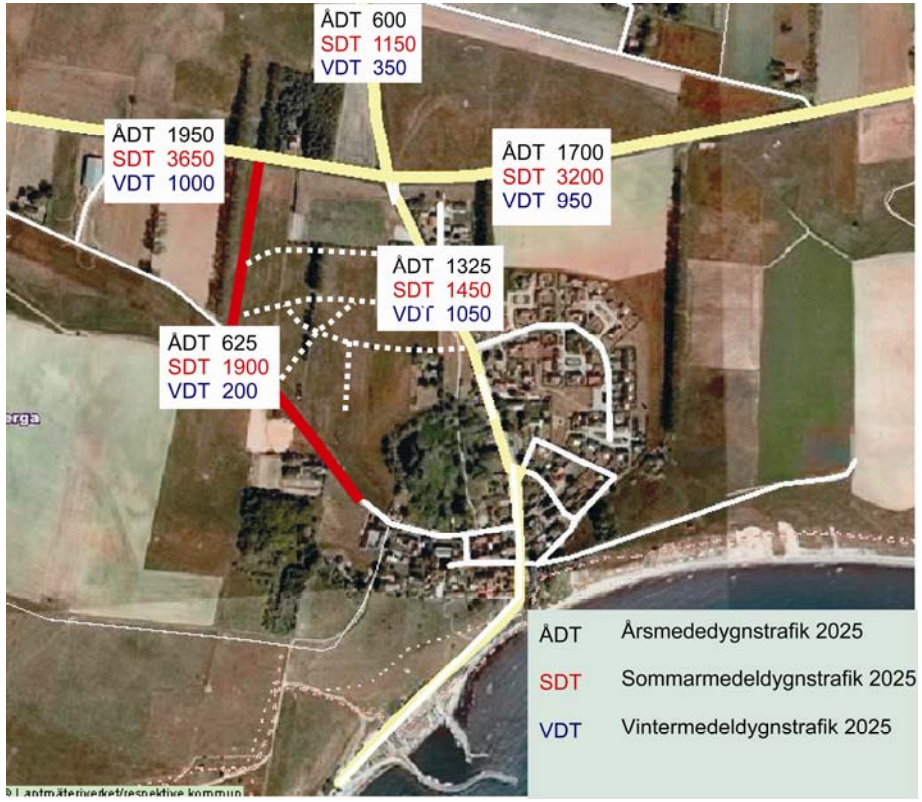

Trafikflöden redovisat som årsmedeldygnstrafik, sommarmedeldygnstrafik samt vintermedeldygnstrafik.

Skulle inte den nya infarten och placeringen av parkeringsplatsen för besökare till Ales stenar vara tillräcklig för att minska trafiken genom byn och onödig söktrafik fortfarande förkommer ner till hamnen kan en tydlig hänvisning vid huvudinfarten krävas. All trafik till hamnen och byn hänvisas då till den nya infarten.

Skulle inte denna hänvisning vara tillräcklig kan man i ett andra steg reglera trafiken till hamnen genom parkeringsavgifter med information enligt nedan.

”50 kr i avgift första timmen, därefter 20 kr/h. Vid inköp i restaurang eller affär är första timmen avgiftsfri, därefter 20 kr/h. Boende avgiftsfria.”

Slutsats: De förändringar i trafiknätet som beskrivits kommer att innebära en minskning av trafiken genom byn med ca 30 % och därmed en lugnare trafikmiljö i Kåseberga.

PARKERING

Nuläge

Parkering för besökande till Ales stenar är belägen väster om infartsvägen till byn intill idrottsplatsen. Utöver grusparkeringen finns också en gräsyta som används för parkering vid hårt belastade dagar. En parkeringsplats finns också nere i hamnen

för kunder till restauranger och affärer. Idag används många bilplatser i hamnen av besökare till Ales stenar och parkeringsplatsen är ofta full. Det medför att många bilar som letar parkeringsplats nere i hamnen tvingas vända när de inte finner någon plats.

Parkeringen vid huvudinfarten för besökande till Ales stenar.

Parkering på hamnplan.

En inventering av antalet parkeringsplatser samt beräkning av beläggning genomfördes vid 3 tillfällen i juli 2007 och 2008 under dagtid i soligt sommarväder. Resultatet av inventeringen redovisas i bilden på nästa sida.

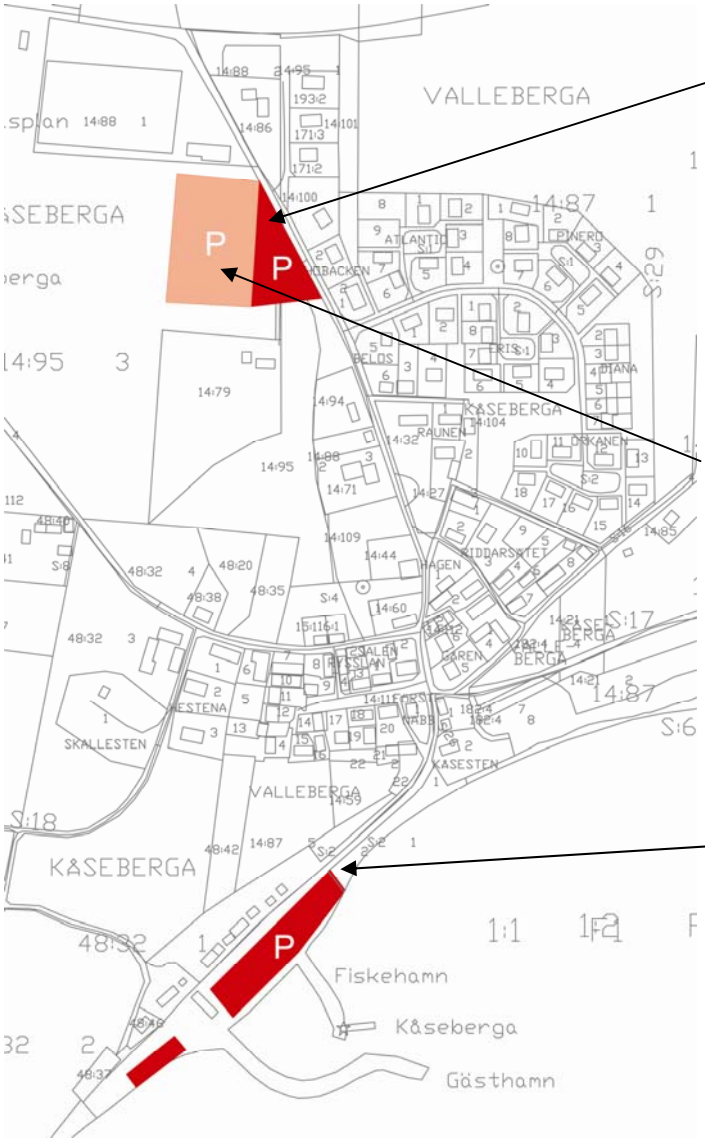

Parkeringen vid idrottsplatsen har inga markerade platser. Uppskattningsvis finns här **55** bilplatser, som är fullt belagd under normala sommardagar.

Gräsytan bakom parkeringsplatsen rymmer maximalt **100** bilar. Ytan används under hårt belastade dagar. Vid en normal sommardag står ungefär 65 bilar här.

På parkeringen vid hamnplan finns cirka **50** bilplatser. Den är oftast fullbelagd under sommaren.

Framtid

Den nya parkeringsplatsen lokaliseras alldeles i anslutning till Natur- och kulturum. Idag finns 55 bilplatser på den tänkta parkeringsplatsen för besökare till Ales stenar. Utöver dessa finns ytterliggare uppskattningsvis 100 bilplatser på gräsytan intill grusparkeringen. Många besökare till Ales stenar väljer dock istället att parkera på hamnplan. Ungefär 25 av platserna i hamnen bedöms användas av besökare till Ales stenar, vilka behöver ersättas på den nya parkeringsplatsen. På så sätt ökar man också tillgängligheten för dem som har hamnen som målpunkt.

Det nya Natur- och kulturumet kommer att öka attraktiviteten av turistmålet och studieobjektet Ales stenar. En cirka 10-procentiga ökning av antalet besökare gör att antalet parkeringsplatser bör ökas med ungefär 20 platser.

För att möta behovet av parkering krävs ungefär totalt 200 parkeringsplatser enligt följande.

1. Antalet bilplatser som behövs idag till Ales stenar.	*155*
2. Behov av bilplatser som avlastar hamnen.	*25*
3. Behov av nya bilplatser till Natur- och kulturum.	*20*
Totalt	***200***

Viss del av parkeringen kan utformas som ”reservparkering” för att inte lämna stora tomma ytor under dagar då besök till Ale stenar är lågt. Reservparkeringen bör finnas längs den nya infartsvägen som leder ner till den nya parkeringen för att det ska vara enkelt att omlokalisera besökarna när parkeringen närmst Natur- och kulturum blir full. I bilden nedan visas tre grönytor som kan fungera som reservparkering. Ytan direkt öster om den nya infarten kan lämpligen användas för parkering av husvagnar och bussar, men vid behov även personbilar. Totalt bedöms att parkering behövs för cirka 2-4 bussar.

Framtida parkering.

Slutsats: Den nya parkeringsplatsen kommer att innebära en bättre tillgänglighet för de besökande till Ales stenar och Natur- och kulturum.

CYKELTRAFIKNÄTET

Nuläge

I Kåseberga tätort finns idag inga cykelvägar. Cyklisterna är hänvisade till att använda de gatunät som finns idag. Gatorna inne i tätorten är småskaliga och majoriteten av dem har en skyltad hastighet på 30 km/h, vilket innebär goda förutsättningar för cyklister.

Cykelparkering finns alldeles i början av gångvägen som leder upp mot Ales stenar (reningsverket). Det finns två cykelställ med plats för totalt 10 cyklar. Vid tillfället för inventeringen stod 2 cyklar parkerade där.

Framtid

I Vägverkets cykelledsplan för Skåne 2002 – 2011 finns inga planer på att bygga cykelvägar för några av de anslutande vägarna till Kåseberga. Vägverket håller i nuläget på att ta fram en cykelledsplan för Skåne 2006-2015. I denna plan finns en cykelväg fram till Hammar, som är beläget 4 km väster om Kåseberga utmed väg 1022. I den nya planen finns inga planer på att förlänga cykelvägen fram till Kåseberga.

Önskvärt är att en cykelväg tillskapas hela vägen fram till Kåseberga. En cykelväg skulle öka tillgängligheten till Ales stenar och Natur- och kulturum samt öka trafiksäkerheten

för cyklister. Cykelvägen kan lämpligen läggas utmed den gamla kustvägen som ansluter till läget för Natur- och kulturum från väster.

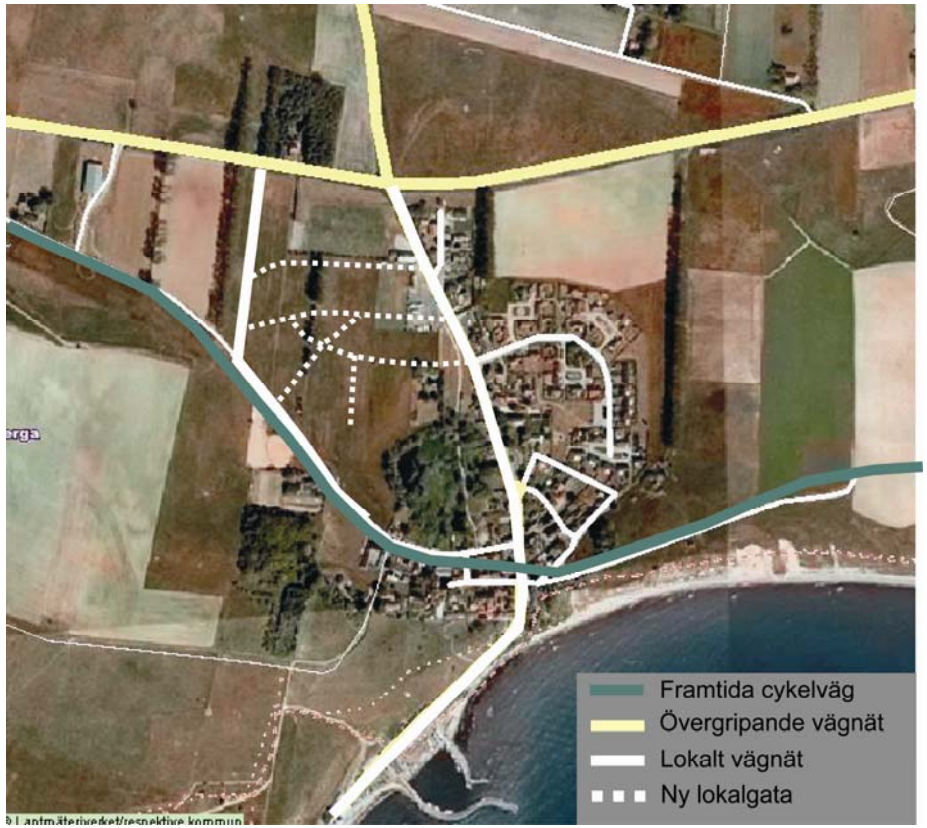

Förslag på cykelväg genom Kåseberga

I anslutning till Natur- och kulturum finns plats att ordna cykelparkering i den utsträckning det behövs.

GÅNGTRAFIKNÄTET

I och med lokaliseringen av den nya parkeringsplatsen kommer gångsträckan från parkering till Ales stenar att förkortas. Mellan den befintliga parkeringen och Kåseberga hamn är det ungefär 800 m. Med placeringen på den nya parkeringsplatsen skulle denna sträcka kortas ner till 350 m.

Den nya lokaliseringen av parkeringsplatsen i anslutning till Natur- och kulturum innebär också att man når hamnen och dess butiker och restauranger på ett enkelt och snabbt sätt. Då avståndet mellan hamnen och parkeringen för besökare till Ales stenar och Natur- och kulturum krympt kommer besökarna troligtvis bli mer benägna att gå den extra rundan ner till hamnen.

Hamnen skymtas från gångvägen till Ales stenar.

För att öka antalet besökare till hamnen och dess butiker bör skyltar som anger avståndet till hamnen sättas upp vid gångvägen som leder upp mot Ales stenar samt vid Natur- och kulturum samt vid parkeringen.

Skyltning i Kåseberga

Med en ny parkering i anslutning till Natur- och kulturum finns det goda förutsättningar att skapa god tillgänglighet för funktionshindrade till denna verksamhet. Två handikapparkeringar föreslås i anslutning till entrén. Avståndet till Ales stenar på ca 350-400 m är dock fortfarande långt utifrån detta perspektiv; önskvärt vore max 100 m. För att underlätta så mycket som möjligt är det därför viktigt att i detaljprojekteringsskedet tänka på vilka material som används på gångbanorna, vilmöjligheter och andra detaljer som kan underlätta. Även om gångvägarna mellan Natur- och kulturum och hamnen iordningställs för att underlätta för funktionshindrade, kommer den stora nivåskillnaden göra att många kommer att välja bilen för att ta sig denna sträcka.

Slutsats: Det kortade avståndet mellan den stora parkeringsplatsen och hamnen samt den tydligare skyltningen kommer troligtvis att generera fler gående besökare till hamnen.

KOLLEKTIVTRAFIK

I Kåseberga finns två hållplatser, Kåseberga Norra och Kåseberga Södra. På skoldagar går linje 392 två gånger mot Ystad och två gånger mot Hagestad. Övriga dagar måste man förbeställa turerna på telefon hos Skånetrafiken. Under sommarhalvåret (18 juni – 20 augusti) trafikeras Kåseberga av regionbuss linje 322. Samtliga dagar i veckan under denna tidsperiod går tre turer mot Skillinge och tre turer mot Ystad.

Då upptagningsområdet med en radie på 300 m även kommer att täcka in området där den nya bebyggelsen kommer att lokaliseras finns inget behov av att flytta hållplatserna.

Antalet turer med bussen är få, men underlaget är också litet. Därför är det inte skäligt att kräva en högre turtäthet. För att locka besökare att åka buss till Kåseberga hade dock en lösning varit att öka antalet turer, men då endast under sommarhalvåret.

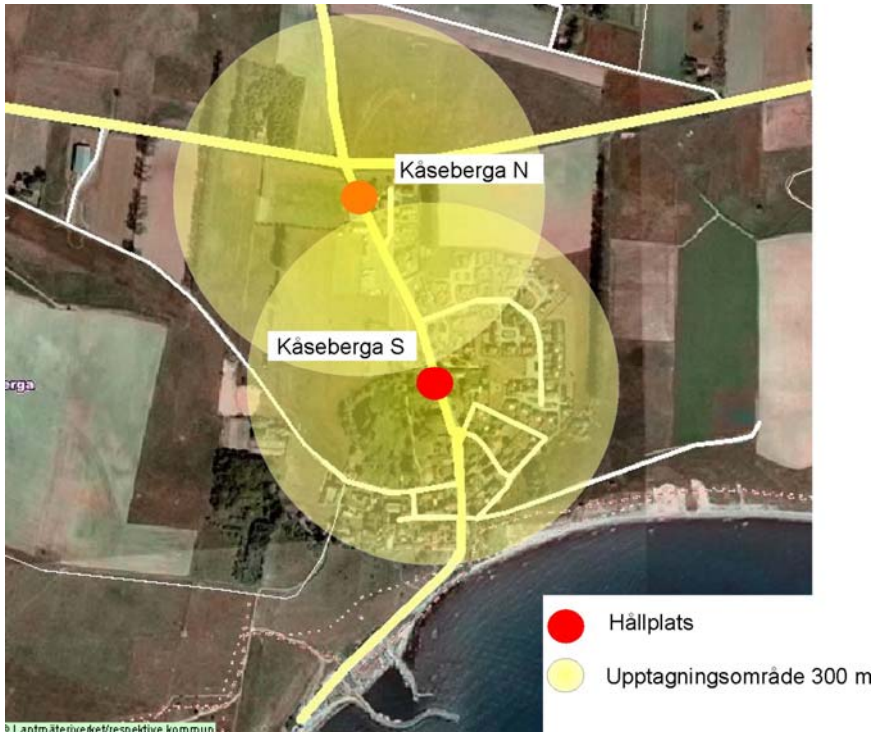

Hållplatserna och ett upptagningsområde på 300 m utifrån hållplatserna visas i kartan nedan.

ALTERNATIV PLACERING AV NATUR- OCH KULTURUM

En placering av Natur- och kulturum vid dagens parkering skulle innebära mer trafik på Ales väg. En placering vid den befintliga parkeringsplatsen vid Ales väg innebär att årsdygnsmedeltrafiken uppgår till 1950 f/d år 2025. I förslaget med en placering av Natur- och kulturum väster om Kåseberga tillsammans med en ny infart från Väg 1022 är motsvarande siffra 1325 f/d, det vill säga 30 % lägre.

En placering av Natur- och kulturum vid dagens befintliga parkeringsplats innebär också att andelen bilister som kör ner för att parkera i hamnen kvarstår då gångavståndet till Ales stenar och hamnen inte minskar. Man misslyckas då med att uppnå ett av huvudmålet, det vill säga att minska trafiken ner till hamnen för att skapa en lugnare trafikmiljö i hamnområdet. Dessutom ökar trafiken även på den södra delen av Ales väg vilken skapar en stökigare och mindre trivsam miljö för de boende utmed vägen.

Behålls parkeringen till Ales stenar där den ligger idag innebär det ett längre gångavstånd än vad en placering av parkeringen väster om Kåseberga gör. Tillgängligheten är en viktig aspekt då korta gångavstånd värderas högt.

Trafikflöden redovisat som årsmedeldygnstrafik, sommarmedeldygnstrafik samt vintermedeldygnstrafik.

KÄLLOR

- Nutek, Besöksmål och sevärdheter i Sverige 2005.
- Vägverket, *Cykelleder i Skåne.*
- SCB, *Småorter 2000.*
- STRADA, *Olycksstatistik för Kåseberga.*
- Skånetrafiken, *Tidtabeller för Kåseberga.*